

Telegraful Român

Organ național-biserice

 2 ex. (Of.)
 Asociațiunea pentru literatura română și
 cultura poporului român
 Str. Șaguna 8
 Sibiu
Abonamentul

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
 Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
 Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor

un fir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Predica alegerilor

Ce ne spune «consultarea națiunii» din alegerile trecute parlamentare? Predica ei trebuie să fie în deosebi instructivă.

Deocamdată ne pare bine că a trecut sgomotul, care în timp mai bine de două luni ni-a turburat odihna trupeză, și mai cu seamă cea sufletească.

În cele două luni de zile au avut rol de predicatori nu atât servitorii bisericii, ci mai mult adversarii lor, cari au propovăduit că fratele să nu vadă în fratele său din alt partid pe fratele bun, ci să-l considere ca pe dușman, nici prietenul să nu se întâlnească cu prieten ca propagatori ai aceluiaș duh înalt, ci ca dușmani înviersunați. Nici o zi din cele vr'o 60—70 zile, cât au durat capacitările, nu se poate numi zi alui Dumnezeu, ci toate zilele le putem numi zile ale înghetului ce învârtoșează inimile și le duce la nesimțire.

Eu știu că alegerile ar trebui să fie prilejuri de a ne ridica patriotismul, prilejuri ce duc la evlavie cetățenească, nu la ponegriri lăudăroase. Din toate predicățiile ne-am ales cu critice, și cu puține elevații sufletești. De

aceea am zis și zic, că ne pare bine când am trecut și preste aceste.

Biserica va trebui însă, să ia poziție energică atunci când i se răpesc Duminecile și alte zile de evlavie, și tocmai pe zilele acestea se pun alegerile. Am auzit țerani tânguindu-se că «acum nu ne mai putem ruga nici lui Dumnezeu, căci trebuie să alergăm la urne unde se apropie și necuratul chiar în aceste zile; și noi am vrea să fim creștini, nu păgâni cari nu știu de legea lui Dumnezeu».

În patrusprezece ani, de stăpânire românească, nu mai puțin de 7—8 alegeri am avut, și fiecare alegere a uzat de mijloace care civilizate nu se pot numi. Deci în 14 ani, alegerile, în loc de a ne nobila, au dus la sălbăticierea moravurilor. Cu drept cuvânt se întreabă prin urmare lumea: de ce alegeri? Dacă stările s'ar îmbunătăți după fiecare alegere, n'am avea nimic de zis. Însă astfel, mergem din ce în ce mai jos pe panta căderii.

E sosit momentul, ca încetând agitațiile cu alegerile, să revenim la munca serioasă de regenerare. S'au câștigat cu greu cele 40 și ceva mai bine procente, ce asigură majoritate în

cameră, ca să se poată lucra cu ajutorul lor. Ceice au obținut însă cele 40%, să știe, că procentele obținute înseamnă biruință numai când *moralitatea creștină* se va întrona asupra tuturor lucrărilor majoritarilor, — și tot așa și a celor remași în minoritate la alegeri.

Ne plângem zilnic că sânt grele timpurile. Se fac fel și fel de teorii, cum s'ar putea ieși din criză. Se pun la cale comisii și paracomisii, care să cerceteze drumul cum putem scăpa de nevoi. Sânt bune toate, dar costă mult, și folosul în asemănare cu opințiile este neînsemnat. Mi se pare că, un singur drum duce la scăpare: săteanul să nu năvălească spre orașul apropiat, spre a se stabili acolo, când industria stă pe loc și șomerii sporesc, — și în deosebi *să apucăm cu toții drumul moralității ce ni-l recomandă creștinismul și să exercităm cu mai mare însuflețire virtuțile creștine.*

Sânt deplin convins că cu metoda acesta criza va dispărea ca prin farmec. Când ambițiile păcătoase vor înceta și locul lor va fi ocupat de modestia morală, în care au trăit strămoșii; când nu va mai fi nici luxul ce nimicește toate câștigurile; când fie

cine se va mulțumi cu puținul ce îl are; și când va fi mai mare și dragostea între frați, — înfățișarea societății noastre va fi și ea alta. Nu zic mult, când susțin că se va pogorâ din nou pe pământ împărăția lui Dumnezeu, care mereu o cer cei ce mai zic Tatăl nostru și în zilele acestea de pesimism, francmasonerism și alte isme ce au pus stăpânire asupra sufletelor slabe.

Realizarea asanărilor acestora să fie ținta noilor corporații de stat, ce zilele aceste intră în funcțiune. Întărită moralitatea publică, nimeni din cei ce se tânguesc azi, nu va mai fi nemulțumit și nu va avea cârteală contra fratelui său. Alegerile vor deveni nu încăerare pe viață și moarte, cum sânt acm; vor lipsi morții și răniții «pentru patrie», cari, durere, n'au lipsit în alegerile de până acum.

În ajutorul mișcării de regenerare totdeauna a stat și va sta biserica strămoșească. Soartea iubitei noastre patrii stă în strânsă legătură cu soarta bisericii.

Cuvântul nostru deci trebuie să fie: *Înlături cu îmbulzitorii la locurile ce nu li se cuvin! Și sus cu cinstitii, cu iubitorii de adevăr și dreptate și cu următorii de ideale!*
 Prof. Vasile Gan.

FOIȘOABA

Când Domnul puterilor grăiește...

Cerul vorbește!... Cerul amenință!... Cerul pedepsește!...

Era în prima Duminică, din cele trei sărbători smulse rugăciunii și jertfite alegerilor. Soarele, după ce împrăștiase peste pământ un năduf prevestitor de vreme grea, cobora la asfințit, descompus și șters ca un gând fugar prins printre fire de fum de tămăie ce arde înăbușită. Nu mai era roșu și proaspăt ca altădată. Chiar ivirea serii nu mai aducea înviorarea răcoroasă ce se așterne obișnuit între amurg și noapte. Văpaia căldurii de peste zi devenea greoaie, apăsătoare. Un cer leșetic și nestatornic învăluia baia de ferbințeală ce tăia respirația pământului. Bătrânii ceteau semne de vreme tare. Oameni și dobitoace,

erau pradă unei neliniști mari. O așteptare înfrigurată punea pe fețele tuturor o paloare ce evidenția spaima sălășluită în suflete. Auzit-au unii dela alții că aiurea grindină și pucioasă, căzută din cer, a prefăcut în pustiu răscolitor de jale toată semănătura de pe hotare.

Cu toții se temeau foarte. Și cu ochi rugători, în care sinceritatea și nădejdea ce le îndreptau către cer erau mai întregi ca altele, făceau cruce după cruce și îngăimau pierduți o rugăciune de reazim. Doamne, ferește-ne de rău! Căci dela apus, unde soarele murea ostenit, nori grei se sculau amenințători peste pământ. Furtuna se apropia. Nimeni nu se mai îndoaia de aceasta, căci toate desfășurările elementelor naturii atmosferice acolo se răscoleau, de-acolo porneau să aducă — după vredniciile noastre și voia Celui Prea Înalt — ploaia, binefăcătoare pământului, sau pustiire roadelor lui. Mai desfăcuți

de pământul care nici când nu-i mulțumește și nici nu-i poate apăra de mânia cerului, oamenii prin sat căutau cu ochii seninul și cu urechea sunetul clopotului salvator dela biserică, al cărui dangăt rugător putea să alunge furtuna și să împrăștie norii. Dar cerul amenința și sunetul salvator nu se auzea de nicăieri. Nu! Căci Domnul tăriei era la locul Său de stăpânire de unde toate le orânduiește, iar clopotarul — vai! clopotarul, slujbașul sfântului glas chemător la rugăciune, — întârziase cu omul dintr'insul la secția de votare din satul vecin...

Cerul amenința, cerul vorbea... și dintr'un capăt într'altul al lumii toate se cutremurau. Căci o dungă de lumină orbitor de strălucitoare străpunse întunerecul adânc de pe cer, călăuzind drumul unui tunet ce pornea din adâncurile tăriei, scuturând și desmorțind pământul adormit. Cerul uitat vorbea și amenința. Și pu-

ternic și convingător era protestul său căci — spun iarăși bătrânii — demult n'a mai deslănțuit Dumnezeu atâta urgie pe pământ. Fulgere dese și cu multe ramuri de săgeți strălucitoare alternau lumina cea mai perfectă cu întunerecul de mormânt ce investimantase cerul. Atât de vertiginoasă era această alternanță de extreme, atât de mănios era urlatul tunetului, încât picioarele cedau îndoindu-se biciuite de un vânt ce făcea copacii să plângă din rădăcini. Iar ochii, zapăciți de praful răscolit de întuneric și lumină, clipeau doar, neputincioși să mai călăuzească pașii celui cuprins de învăluirea viforoasă a furtunii. Parecă cerul, stăpânul de-atâteaori nedreptățit de neascultarea pământului, pornise împotriva-i război de nimicire. Și la această ceartă uriașă, un martor și cu mine doi, urmăreau desfășurarea ei. Într'un colț de cer, încă necuprins de nouii purtători de

Pe marginea alegerilor

Consultarea marelui corp electoral, fixată pentru zilele călduroase ale lunii acesteia, cu ziua de *Duminecă* 17 Iulie, a ajuns la o primă scadență. Pomenirea *sfântului prooroc Ilie* avea să fie cea de a doua, ear *Dumineca* ce i-a urmat, — încheerea.

Ce va urma acum după alegeri?

Bietul alegător este năpădit de un val de neîncredere ce s'a așternut peste nădejile lui de-atăteaori neîmplinite. Obişnuit cu ocaziile de febră electorală, votantul a ascultat și de data aceasta făgăduelile, domnilor ceva mai stoarse de miera în care înotau altădată. Alegătorul român, cu figura omului păcălit, aștepta să isprăvească unul ca să înceapă celalalt. Năvala vânătorilor de voturi îl făcea doar să-și amintească singurul fapt în care crede: că nimeni nu-i mai poate ajuta, decât Dumnezeu.

Nici o durere nu e fără căștig sufletesc. Și repetatele desamăgiri pe care le-a petrecut marea masă a alegătorilor, ascund în cutele hlamidei lor germenul unei înorii pe care învechita conștiință politică a zilelor noastre o cere imperios. Se cere: Un mai pronunțat simț al realităților, pentru corifeul politic care știe prea puține din cele ce se petrec în umbra satelor, și o mai controlată crezare din partea alegătorului pentru făgăduelile ispititoare ce i se fac.

Până să se ajungă aici, satele noastre cu alegătorii lor petrec marile dureri ale prefacerii. Se pare că toată mulțimea aceasta, de cămăși albe cusute cu artă, alunecă pe un povârniș prăpăstios la capătul căruia se găsește

focul purificator al tuturor păcatelor ei: experiența trecutului.

Dacă ai petrecut între țărani pe vremea alegerilor, ai putut să vezi, iubire cititor, câteva din cele care ilustrează lista păcatelor: Nestatornicia, nesinceritatea și lipsa de interes, manifestate deschis în marele control al voinței neamului, nu sânt singure. Mlădițele lor sânt numeroase. Și ele crescute pe sufletul săteanului nostru, închipue părginirea celor mai înflorite simțeminte ale lui și fac să amuțească cele mai curate coarde ale sufletului său.

Și, să nu fie!

Guvernării noastre au potrivit lucrurile în așa fel ca votarea să cadă tocmai *în zile de sărbătoare*. Se va motiva aceasta, spunându-se desigur că e mai greu să iei pe sătean dela lucru peste săptămână. — Nu-i adevărat! Când interesul și insufletirea mână pe om undeva, la earba care zace necesită în luncă nu se mai gândeste. Marile adunări de popor din Ardeal de anii trecuți sânt o pildă apropiată în timp, din cele multe. În cazul de față guvernării au fost prevăzători. Știu poate că entuziasm nu mai este între alegători. Interes — era mai ales la cei cari nădăjduiesc în vre-o binecuvântare coborâtă dela stăpânii zilei, menită să nu-l ajungă și pe vecinul său, ci să-l ferească numai pe el.

Dar, prin alegerea zilelor de votare a suferit biserița din sat care, pentru ca să mulțamească pe toată lumea, și-a deschis porțița mai de dimineată ca alteori și a strâns laolaltă mai puțini rugători ca altădată.

E un rău învederat. Și cade tot în sarcina acelora cari la vremea Liturghiei, în loc să se frângă cu Hristos, se agitau nervoși în fotoliile lor la masa de

lucru, recepționând, cu urechea la telefon, cele dintâi vești din țară despre mersul alegerilor, împreunate cu emoții de diferite nuanțe...

Suflete de douăori păgubite: Odată păcătoșite de manierele vremii, și apoi răpitate și dela biserică.

Ne mai lipsesc multe... Când le vom dobândi?

Grigorie T. Marcu.

+ Generalul de divizie Traian Moșoiu

Vineri, în 29 Iulie a murit subit la locuința sa în București, Generalul Traian Moșoiu, în vârstă de 64 ani.

Fiu de preot brănean, a studiat liceul din Brașov. A trecut Carpații și și-a ales cariera armelor, care aveau să hotărască destinul neamului.

L-am cunoscut la Sibiu, după întorcerea din campania în Bulgaria, despre care spunea spăsat: Acolo am avut o manevră peste Dunăre, dar războiul adevărat va fi peste Carpați! Nimenea nu putea să prevadă, că va suna în curând «ceasul cel mare».

Coloneul Moșoiu a descălecat la Orlat, lângă Sibiu, primind botezul de sânge și câștigând laurii unui viteaz legendar.

În a doua campanie s'a întors în Ardeal, desrobind ținuturile copilăriei. Majestatea Sa Regele Ferdinand I-a designat generalismul armatei române în Ardeal.

Când a intrat în Sibiu, Marți la 11 Decembrie 1918, l-a întâmpinat Consiliul Dirigent și s'a îmbrățișat cu fostul său profesor, Andrei Bărbăntu. Acesta își instrunase lira sa solemnă, în care spunea:

*Bine-afl venit pe-a noastre plaiuri
Ostași ai mândrei Români,
Până la noi sosit-a vestea
De-a voastre dalbe vitejii.*

*Purtați de dragostea de țară,
De glasul sângelui chemați,
Ca vulturii în sbor trecut-ați
Înalte piscuri de Carpați..*

mele cuvintele cântării izbăvitoare: *Domnul al Paterilor, fil cu noi; căci pe altul, afară de Tine, ajutor întru necazuri nu avem. Doamne al Paterilor, mântuiește-ne pe noi!*

Sabin Siblanu.

Nu minți!

— Schiță istorică —

Era la fân. Tata și feciorul. Povestea.

— Grigore Alexandru Ghica era odrasla domnească. Frumos ca un copac înflorit, dar trufaș ca un păun frumos, și dornic de scaunul Țării-românești ca cerbul cel setos de apa izvorului de munte — îi spuse bătrânul dascăl Simeon feciorului său Chiril, pe care-l prinse de curând c'o minciună.

— Știu, c'a domnit în două rânduri prin veacul al șaptesprezecelea. Dar fără multă strălucire, îi răspunse elevul de liceu, privindu-și lung degetele gălbui de tutun, care îi trădară tatălui său patima fumatului și el o tăgăduise.

În 4 August 1919 viteazul general a împlântat steagul românesc pe zidurile Budapestei.

Ardealul era astfel răsbunat pentru toate suferințele, pentru toate umilirile și fărădelegile robiei milenare.

Satisfacția i se dete prin Ardeleanul Moșoiu în fruntea oștirii întregului popor.

După ce a părăsit oștirea, a slujit Regelui și țării în calitate de ministru și senator de drept. Aniversarea înfrării românilor în Budapesta nu se făcea fără generalul Moșoiu. Dar această înălțătoare aniversare nu o prezida cu gând de a ofensa pe cineva, ci cu gândul de a chema pe ai săi la unire, spre a păzi postulatele înfrățirii, și a fi atenți la hotare, unde ne pândeste lăcomia fără sațiu și răsbunarea haină.

Durerea cea amară a generalului viteaz era că scena îmbrățișării cu ardelenii desrobiți din earna anului 1918 și a anului următor, a fost pe urmă umbrată de norii vremelniciei ai pasiunilor. Avea însă o mângâiere că poporul, din orce colț al țării, când descindea în mijlocul lui, îl întâmpină cu: *Doina lui Moșoiu*.

Scriitorii și-au adus aminte din prilejul morții generalului, că, anii trecuți s'a pornit o acțiune pentru ridicarea unui monument lui Eminescu, și Moșoiu a primit cu drag să patroneze acea inițiativă.

Bărbatul armelor și al războiului, înțelegea că pacea ni s'a dăruit pentru jertfe nu mai puțin reale decât cele oferite în clocotul războiului și cerea tuturor patrioților să muncească din greu și să muncească împreună.

El ne-a dăruit Ardelenilor cele mai fericite clipe ale vieții și ne-a adus cel dintâi viziunea celor 800 000 de eroi cari și-au jertfit viața fără gând de altă recunoștință decât aceea să le urmăim credința.

Moartea generalului îl trece la nemurire. Numele lui decorează epopeea măreață a unui neam întreg.

Alegători «practici». Se știe că fostul guvern al profesorului N. Iorga, a dăruit sașilor noștri un subsecretar de stat. Totuși voturile săsești, obținute de dl. N. Iorga la Sibiu unde a candidat, sânt egale cu zero. — Dovadă că întâi de toate ai să fi alegător «practic»; recunoștința și maturitatea politică mai pot să aștepte.

urgie, luna, stăpâna nopții, privea însângerată înfricatul pământ. Cu pași potoliți avangardele nourilor amenințători, ce veneau rezezi în urmă, o înconjurau cu o sfințenie ce excludea prezența mâniei acolo. Ca pe o soră de spații imense, cu aceeași delicată grijă, norii strângeau cercul în jurul ei. Și întorcându-mă să îmbrățișez încă odată cu privirea cerul tulburat, minune mare văzură ochii mei. Cătră soare apune, un imens standard de pace, alcătuit din cele șapte culori ale spectrului solar, încingea cerul până la jumătate...

Câteva clipe a ținut această viziune și totul intră în întuneric. Și apoi, pe locul unde luna a fost cucerită de nori, o geană de cer senin se desfăcuse. Și, pe albastrul ei, apăru o clipă luna însângerată, ca să proiecteze earăș pe întunerecul țării înfuriate uriașul curcubeu și să dispară cu aceeași grabă cu care cerul i-a deschis o geană spre lume.

Cu apariția trecătoare a slăvitei solii de pace, pe care cerul o trimitea pământului, a înflorit pe cerul sufletului meu nădejdea că norul alb ce

venea vertiginos pe coamele celorlalți nori, nu-și va descărca potopul de grindină ce-l ascundea în pântecul său peste podosaba ce se apropia de rodire a hotarului nostru. Înflorea nădejdea că cerul, după ce a dat glas de amenințare, ne va trece cu pe-deapsa. Și o rugăciune cântată ce mă obseda în audiență internă, puse reazim nădejdiile mele: *Doamne al Paterilor, fil cu noi; căci pe altul afară de Tine ajutor întru necazuri nu avem. Doamne al Paterilor, mântuiește-ne pe noi!*

M'am trezit cu soare.

Doar un miros înțepător de puicioasă mai amintea urgia din seara trecută. Pe uliță întâlnesc oameni cu chipurile străvezii de neodihnă, cari ieșau la lucru pe hotar. Aflu că un sul de grindină a făcut una cu pământul recolta mai multor sate din vecini. Gândul mi se duse atunci la cuvintele grele cu care profetii legii celei vechi zugrăvesc ziua cea mare și înfricoșată, a cărei copie autentică a fost noaptea de urgie ce-a trecut. Și mai drept ca alteori, cu credința simțitor sporită, pun strajă gândurilor

— Adevărat, Chirile, c'a domnit ca un netrebnic! Dar știi tu de ce?

— A fost slab!

— Pentru că arma vieții lui a fost arma slabă a minciunii!

Chiril se înroși îndată ca o față mare și își plecă ochii spre brezda de fân proaspăt, pe care-l înturnă să-l prăjească focul soarelui dogorător din luna lui captor. După câțiva tăcere întrebă:

— Cum, tată?

— Tatăl său era harnicul Gheorghe Ghica Vodă.

— Bătrânul a domnit și'n Moldova.

— Grigore l-a mințit pe tatăl său că pleacă la Țarigrad să îmblânzească furia sultanului aștit de vrășmași împotriva căsii lor, dar acolo l-a răsturnat pe părintele său cu minciuni nerușinate și i-a luat scaunul.

— Nemernic fiul izbucni Chiril.

— Grigore și-a mințit soția!

— În ce fel, tată?

— O trimise pe doamna Maria în Stambul ca ostatecă, pentru că să se poată însura cu alta.

— Nelegiuit soț!

† Profesorul Ștefan Velovan

La vârsta înaintată, în anul al 80-lea al vieții, după o mănoasă activitate profesorală de 50 de ani, jertfiți în bună parte școlii noastre confesionale, a trecut la cele veșnice un valoros și distins profesor și scriitor didactic, *Ștefan Velovan*.

Dispare, cu regretatul defunct, un nobil caracter, care în toată viața sa a apărut, atât în școală, cât și în societate, *trumusețea sufletească*.

Ca pedagog desăvârșit, admirat și iubit de elevi și respectat de colegi, a împărțit unui lung șir de generații, din întreaga țară, lumina necesară ori cărui dascăl și bun creștin.

Tatăl lui Ștefan Velovan, harnic preot în Rusca Montană, județul Severin, se îngrijise ca fiul său să-și facă studiile întâi la Timișoara, apoi la Viena; ear înțeleptul cunoscător de oameni și neobositul episcop Popazu a trimis pe tinărul mult promițător să se specializeze în practica pedagogiei la Gotha, în Turingia. Înapoiat din Germania, Ștefan Velovan este profesor dirigent la Institutul pedagogic confesional ortodox român (școală normală) dela Caransebeș, unde s'a distins și ca bun organizator de conferințe învățătoarești, inițiate de episcop.

După moartea episcopului Popazu, trece munții, în țara liberă, chemat cu insistență de frații de acolo, ca profesor, întâi în capitală, pe urmă în Craiova, la Școala normală: 30 de ani a muncit la acest institut, care astăzi îi poartă numele. Așa în 1926 a ieșit la binemeritata penzie, de care însă nu i-a fost dat să se bucure decât puțin ani. S'a stâns în 26 Iulie 1932 în comuna sa de naștere, Rusca, și a fost înmormântat la Caransebeș, în 28 Iulie, în cimitirul bisericii Sf. Ioan.

Dumnezeu să-l odihnească în cetele aleșilor săi!

Zidirea unei capele ortodoxe, pentru familiile, vreo 80 la număr, în orașelul *Blaj*, este oprită din partea autorităților locale, cu o mare îndrăzneală și cu o condamabilă lipsă de bunăvoință.

Este mai mult decât o batjocură, ceea ce se «efectuește» în mica urbe de pe Târnavă, unde intoleranța medievală se face luntre și punte pentru a împiedeca, prin ajutorul poliției, clădirea capelei credincioșilor ortodocși, cari obținuseră terenul necesar, în toată regula și cu aprobare ministerială. Cum vine acum primăria blăjană să dispună întocmai ca în satul lui Cremene?

Vom reveni asupra cazului.

INFORMAȚIUNI

Cercetașii s'au întors la căminuri. În ultimele trei zile ale lui Iulie și în primele zile ale lunii August, cercetașii jamboreei naționale din Dumbravă plecând din gara Sibiu s'au napoiat la căminuri. La încheierea jamboreei, în 29 I. tr., s'a servit o masă intimă în Dumbravă, la care au participat șefii cercetașilor și căpeteniile autorităților. Dl general *Manolescu* a rostit cuvântul de încheiere, mulțumind tuturor celor care au ajutat la realizările cercetașiei; în deosebi mulțumește I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, chiriarhului care a revărsat peste cercetași un duh de stăruință și moralitate.

Să se reducă taxele universitare! Numeroși fii de țărani, dar și de-ai preoților și învățătorilor, nu pot achita enormele taxe (la unele facultăți se urcă peste opt mii de lei!) cerute pentru a se înscrie la universitatea din Cluj. Din acest motiv numărul studenților români, în comparație cu al studenților minoritari, este an de an tot mai redus. În anul universitar din urmă au fost înscriși la Cluj 4064 studenți; între aceștia 2685 români, 842 unguri, 301 jidovi, 207 sași. La anul 1924/25 din 2917 studenți erau: români 1518, unguri, 219, jidovi 158.

sași 21. Astfel sporul românilor aproape dispăre față de sporul minoritarilor.

† Preot v. d. Sofia Popovici. În zorile sărbătoarei Sf. Ilie s'a stins, viața vrednicei preotese văduve, Sofia Popovici, din parohia Corbi. Era urmașa ultimă a unei vechi familii preotești, cu multe însușiri alese. Analele din parohia Corbi, spun: «Protopopul de aci Candit Popovici, energic fiind, a luptat cu cuvântul, redând curata mărturisire ortodoxă în credință și datine printre credincioșii reședinței sale Corbi și împrejurimi». Acest protopop moare în 1849 și lasă pe fiul său Pr. Nicolae, apoi pe preotul George, soțul credincios al adormitei în Domnul, a preotesei Sofia. A trăit 50 ani în cinstită văduvie. A înzestrat biserica parohială cu odăjdii, a creat fonduri cu destinații creștinești și a ținut trează activitatea printre credincioșele reuniunii de femei. Dumnezeu să-i facă parte cu dreptii!

Pr. N. 7.

Când alegerile sânt «libere». În creștăm unul din mijloacele condamnable de care s'a folosit una din organizațiile de partid (întâmplător național-tărănistă) care în afișe mari puse pe ziduri declară, spre a produce dorita impresie asupra voinței alegătorului, că o ștampilă de votat nu este elt ceva decât «*Pecetea Darului Duhului Sfânt*», și ea trebuie pusă pe semnul partidului. Onorata organizație a uitat astfel, că una din cele 7 taine, Ungerea cu sf. Mir, formulă sacră, se ia în batjocură pentru a sluji interese politice, chiar cu riscul de-a aduce hulă celor sfinte. Mai multă socoteală, și mai multă deșteptăciune, în alegerea metodei de-a înrâuri pe votanți!

Revocare. Primim: Ministerul industriei și comerțului revocă aprobarea Concursului publicat de Direcțiunea Școlii Mîiere din Baia-mare: în anul școlar 1932/933 nu va funcționa cursul anului I, ci numai cursurile anilor II și III, deci elevi noi nu se admit.

Monografia internatului de băieți ortodox român din Beiuș, de Moise Popovici, fost director al internatului, va apărea în curând, tipărită în tipografia diecezană dela Oradea. Abonamentele, 50 lei de exemplar, se fac la: Revista *Legea Românească*, Oradea, strada Episcopului Ciorogariu 3.

Populația pământului se cifrează, conform anuarului societății naționalelor pe 1931—32, la 2 miliarde și 12 milioane 800.000 oameni. Mai mult de jumătate din această cifră aparține Aziei; Europa are 506 milioane locuitori, America 252 milioane, Africa 142 milioane, Australia 10 milioane. Țările Europei au următoarele milioane de locuitori: Rusia 127, Germania 64, Anglia 46, Franța 42, Italia 41, Polonia 32, Spania 24, România 18. În Asia: China 453, Japonia 68, India britanică 352, India olandeză 61, Indochina 23. În Africa: Egiptul 15.

Domnul Dr. D. Stăniloae, profesor la Academia teologică din Sibiu, se ocupă cu traducerea monumentalii opere de sinteză filozofică religioasă a filozofului rus N. Berdiaew: «*Filozofia spiritului liber*». Cum însă împrejurările actuale financiare nu permit decât cu mare risc tipărirea unei opere așa de voluminoase (420 pag.) publicarea se va face numai în caz când e asigurat un număr de cel puțin 300 cumpărători. Cetiitorii noștri, dotorii să aibă în bibliotecă o carte de neîntrecută valoare, sunt rugați să se prenoteze printr-o adresă către Redacția «*Revistei Teologice*», sau a «*Telegrafului Român*», comunicând și altora această știre. Prețul va fi de 120 lei exemplarul.

ȘTIRI LOCALE

Orchestra orașului concertează: Luni, în 8 August, ora 6:30, pe Promenada de jos; Vineri, în 12 August, ora 9 seara, în parcul Sub arini; ales și variat program.

CARTI ȘI REVISTE

Revista Teologică pe lunie—Iulie 1932 Nr. 6—7 cuprinde: Prof. Dr. N. Terchilă: Profesorul Ioan Popescu. Dr. D. Stăniloae: Catolicismul și cultura modernă. Arhim. Scriban: Cum învățăm azi Omiletica. Prof. Nicolae Neaga: Profetul Ioi și Rusaliite. Prof. Florica Scriban: Evoluția concepției despre suflet în filozofia antică. Pr. A. C. Cosma: Dumnezeu în natură. Arhim. Policarp, Pr. S. Căndea: Mișcarea literară: Dr. Grigorie Comșa: Pentru tron și țară. Gh. I. Moiescu: Istoria școlilor din Vălenii de Munte 1831—1931. Amilcar S. Alivizatos. Neculce, Cronică: † Episcopul Iustinian Teculescu. Al. Moldovan: Oastea Domnului la Sibiu. N. C.: Note și informații.

— Grigore și-a mințit coconii.
— Se poate?
— I-a dat pe mâna păgânilor, numai ca el să fie slobod!
— Ticălos tată!
— Grigore l-a mințit pe Sultânul, căci s'a lepădat de el și s'a lipit de împăratul austriac Leopold, care l-a făcut prinț al împărăției sale.
— Supus fără credință!
— Mincinoșii n'au credință!
— Cum s'a purtat cu împăratul cel creștin?
— Ca și cu cel păgân!
— L-a tradat?
— Firește! Căci nedobândind atâtea venituri, câte li făgăduiră miniștrii împăratului, și-a luat hotărârea să se întoarne iar la Țarigrad.
— Cât obraz!
— Scrise prietenului său Panaghiot care putea mult la Poarta turcească, să-i dobândească iertare la împăratul turcilor.
— Și?
— I răspunse că va merge lesne. Să vină însuș să se roage de împăratul.
— Ce noroc!

— Dar cum putu scăpa din Viena?
— Cu minciuna?
— În ce fel?
— Împăratul Leopold nu voi să-l lase. Atunci el făcând că celelalte zile ale vieții sale vrea să și le petreacă în Germania și vrea să treacă la legea apuseană, de-l va deslega patriarbul Romei de femeea lui din robia turcească, pentru a se căsători a doua oară.
— Și?
— Împăratului Leopold li căzură la inimă cuvintele lui viclene. Il trimise îndată la Roma și-i dete și o scrisoare împărătească de recomandare preafinală.
— Apoi?
— La Roma sărută picioarele papii și-i spuse pofta lui fierbinte.
— Iar papa?
— Chemă îndată la sfat pe cardinalii cuminți, ca să hotărască dacă este mai cu folos a ținea porunca Evangheliei, care zice că numai o femeie să aibă omul, ori să se deslege, ca să se tragă în sânul bisericii apusene un prinț ca Grigore Ghica?

— Și ce-au hotărât?
— Că i se îngăduie cererea! E deslegat de soția lui Maria și se poate căsători cu altă femeie.
— Și el s'a căsătorit?
— Nu.
— Dar?
— A mințit și pe papa.
— Cu ce minciună?
— El l-a viclenit pe popa c'o scrisoare falsă, că vrea să pornească îndată spre Veneția, să se cunune cu iubita lui Iustiniancă de acolo.
— Și papa crezu?
— Ii dete și scrisoarea de recomandare către republica venețiană.
— Iar acolo?
— A mințit și pe venețieni!
— Grozav!
— Pe când îl aștepta mireasa italiană să plece la altarul templului Sfântul Marcu, pentru a-și jura credință veșnică, el se logodi c'o sprintenă corabie grecească din Cipru, care-l aduse la Stambul?
— Și acolo?
— Il minți a doua oară pe Sultânul, care-i dădu a doua oară captanul și buzduganul și se gătea să mințeașca a doua oară și scaunul

domnesc și țara, — dar celce seamănă minciunii seceră rușine și pagubă!
— L-a ajuns doar năpasta?
— L-au otrăvit boierii!...
— O, nenorocitul!...
— Ei, dragă Chirile, nenorocitul Grigore Alexandru Ghica o începușe în tinerețea lui așa, ca tine astăzi, scaldând, mutând, învăluind adevărul, mințind în lucruri mici și ajunse să mințeașca des în lucrurile mari ale vieții!... Și pe urma minciunii urâte răsărit-au munții de ocară și izvorât-a marea de amărăciune!...
— Mi-e rușine, tată.
— Dragă, de nu vrei soarta lui Grigore Alexandru Ghica: nu minți!
— Tată, să sece astă limbă din gura mea, de va vorbi mai mult cuvântul minciunii!...
— Domnul te binecuvinteze și-ți ajute, fiul meu! Spune totdeauna adevărul! Și nici din glumă: nu minți!...
Soarele bolții senine prăjea ca o vatră de jăratec trupul firelor de earbă cosită, ear focul iubirii și zefirul muștrării părintești topea burueana răului din lanul sufletului bun al feciorului Chiril.
A. Nana.

Nr. 5374 Școl.

Concurs

pentru primirea elevilor în Internatul arhiepiscopesc din Sibiu

Pentru primirea elevilor în internatul arhiepiscopesc pe anul școlar 1932—1933 se publică concurs.

În internat vor fi primiți în prima linie în mod *gratuit* orfanii săraci ai preoților și funcționarilor bisericești din arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia și Sibiu, orfanii cari cercetează vreuna din școlile medii, civile, comerciale sau școala normală din Sibiu; iar ca *solvenți* vor fi primiți cu preferință copiii preoților văduvi, apoi ai celorlalți preoți și funcționari bisericești activi, precum și orfanii și copiii altor părinți mireni din arhiepiscopie.

Ceice doresc să fie primiți de nou în acest internat, vor avea să-și înainteze cererile lor *Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu* până cel mult în *15 August a. c.*, însoțite de următoarele anexe:

1. Atestat de botez provăzută cu clauzula oficiului parohial concernent că petentul și de prezent este credincios al bisericii ortodoxe;

2. Orfanii de preoți vor anexa și un extract familiar extradat de oficiul parohial cu indicarea numelui și etății tuturor membrilor familiei, a comunei bisericești unde tatăl a servit ca preot, data morții tatălui, precum și date precise și amănunțite cu *privire la averea mobilă și imobilă ce posedă*;

3. Atestat școlar în copie legalizată de oficiul parohial despre ultimul an de școală. —

Fiecare petent va avea să arate în petiție: la care școală vrea să se înscrie și în ce clasă?

Elevii cari au beneficiat de internat în anul școlar 1931/32, atât orfanii de preoți, cât și ceilalți, cari au dovedit purtare bună și spor îndestulitor la studiu, întru cât vor ca și în anul școlar 1932/33 să li se rezerve locurile, au până la același dat să arate în scris dorința lor Consiliului, anexând la cerere anexele de sub 1, 2 și 3, căci altcum locurile lor se vor ocupa prin alți reflectanți.

Taxa internatului pentru solvenți va fi: pentru fiii de preoți Lei 8000, pentru copiii mirenilor Lei 9000 pentru anul școlar întreg, care se va plăti în 4 rate egale și anume: la înscriere, la 15 Noemvrie, la 1 Februar și la 15 April.

Intrucât în decursul anului școlar s'ar dovedi, că această taxă nu este suficientă pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere, *ea se va majora după împrejurări*, fiind cei primiți obligați a plăti diferența la termenul ce se va stabili de către Consiliul arhiepiscopesc.

Elevii primiți în internat vor fi obligați să aducă cu sine la înscriere următoarele lucruri: 4 cămăși de zi, 4 ismene, 3 cămăși de noapte, 4 perechi de ciorapi, 6 perechi obiele, 6 bafiste, haine de pat: saltea sau străjăc, țol ori plapomă, perină, 2 cearceafuri, 2 fețe de perină și 2 acoperiri de pat, 3 ștergare, 2 servete, 1 săculeț pentru rufe de spălat 40/50 cm., păhar, cuțit, furculiță, lingură pentru supă și pentru cafea, 1 ceașcă pentru lapte, 3 farfurii, peptene, săpun, perie de dinți, perie de haine și ghetă, ace, ață, briceag — și hainele și încălțăminte necesară. Rufe și hainele trebuie să fie însemnate cu numele întreg al elevului.

Toți elevii, primiți în internat, vor depune la început la administrația internatului, câte 1000, Lei adică: Lei 300 în contul stricăciunilor, Lei 200 pentru baie, Lei 100 pentru medic și medicamente, Lei 300 în contul spălatului rufelor, și Lei 100 pentru bibliotecă.

Cei primiți în internat vor avea să trimită până la 31 August a. c. în contul taxei suma de Lei 2000, — altcum se vor considera de renunțați și vor fi înlocuiți cu alții. Această sumă — în caz de neprezentare nu se va restitui în nici un caz.

Internatul se va deschide cu începerea anului școlar, când toți cei primiți vor fi supuși unei vizite medicale.

Fetele nu se primesc în internat, ci numai băieți.

Preacucernicii preoți vor pune în vedere atât orfanilor de preoți, cât și altor elevi cari voesc să fie primiți în Internat, să-și înainteze cererile la timp și însoțite de toate actele cerute în concurs, căci altcum cererile nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința Consiliului arhiepiscopesc dela 25 Iulie 1932.

Consiliul arhiepiscopesc ortodox românesc de Alba-Iulia și Sibiu.

AVIZ

La școala normală de băieți «Andrei Șaguna» din Sibiu sunt libere pentru anul școlar 1932/33 următoarele locuri:

Clasa I-a	6 burse și 24 solve
" II-a	3 " 27 "
" III-a	— " 13 "
" IV-a	— " 13 "
" V-a	— " 4 "
" VI-a	— " 5 "

(13) 1—1 Direcțiunea.

AVIZ

La școala normală de fete «Andrei Șaguna» din Sibiu sunt libere pentru anul școlar 1932/33 următoarele locuri:

Clasa IV-a	30 de solve
" V-a	5 " "
" VI-a	5 " "

(14) 1—1 Direcțiunea.

Nr. 370/932. (29) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III din Boz, protopopiatul Mercurea, se publică de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Întregirea dotațiunii dela stat, conform coalei B.
 2. Stola obișnuită.
 3. Sesiune parohială 20 jugăre.
- Reflectanții îndreptățiți la acest post și vor înainteze cererile de concurs în termenul indicat oficiului protopopesc al Mercurei și se vor prezenta și în parohie, spre a fi cunoscuți de către popor.

Mercurea, 8 Iulie 1932.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop

Nr. 288/932 (32) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II Beclean, protopopiatul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele la acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Casa parohială, cu grădină, curte și edificiile economice.
3. Trei livezi de 1 jug. 1544 st. □ în Bărc, Bălcana, și prundul Oltului.
4. Folosința a celor 2 cimiteri în mărime de 1 jug. și 1532 st. □

5. Venitele stolare stabilite în procesul verbal dela 5 Iulie 1931.

Cererile cu actele necesare să se înainteze subsemnatului oficiu, în termenul dat, și concursul să se prezinte la biserică spre a fi cunoscut de popor.

Făgăraș, în 8 Iulie 1932.

Oficiul protopopesc ort. rom. Făgăraș în înțelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Ad. Nr. 299/1932. (31) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din Vâlcelele-bune, protopopiatul Hațegului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele la acest post sânt:

1. Salar dela stat conform coalei B.
2. Sesia parohială 5¼ jugăre fânaș și arător, și
3. Venite stolare.

Cererile de concurs cu actele necesare se vor înainteze în termenul indicat oficiului protopopesc al Hațegului, iar candidații se vor prezenta în parohie ca să fie cunoscuți de credincioși.

Hațeg, 12 Iulie 1932.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ieronim Ciocan
protopop.

Nr. 5486/932 (30) 3—3

Școala de cântăreți absolvenții ei și condițiile de primire pentru anul școlar 1932/33

Adunarea eparhială de astă primăvară, ascultând rapoartele Preaven. Consiliu arhiepiscopesc în chestia școlii de cântăreți din Sibiu, care ființează de cinci ani, a hotărât ca această instituție să fie continuată și dezvoltată spre a pregăti corpul ales de cântăreți bisericești de care are trebuință biserică noastră.

Când există școala noastră confesională, ea avea învățători cari nu se îngrijeau numai să dea copiilor cunoștințele necesare din sfânta Scriptură, să-i învețe rugăciuni și să le dea cunoștințele religioase ale legii noastre strămoșești, ci conduceau și strana în biserică la slujbele dumnezeiești. De când nu mai ființează școlile confesionale și învățătorii-cantori, în multe parohii nu mai avem nici cantori, cari să atragă la biserică mulțimea închinătorilor prin frumusețea cântărilor sfinte. A fost de lipsă deci să înființăm școala de cântăreți, ca tinerii evlavioși și cu voce bună să învețe rânduelile sfintelor slujbe și prin pregătire corespunzătoare să poată sămăna în sufletele închinătorilor comorile simțirilor și cugetelor cucernice din cărțile bisericești.

Școala de cântăreți din Sibiu, cu un curs de doi ani pregătește și conducători de cor și-i înzestrează și cu alte multe cunoștințe religioase și naționale, ca să poată deveni fruntașii comunelor noastre.

Avem de gând să introducem la școala de cântăreți și cursuri de învățătură pentru albinărit, pomărit și o ramură de meserie care poate deveni o ocupație laterală profitabilă.

Școala de cântăreți se recomandă atenției fiilor de credincioși, cari doresc să-și creeze o carieră de viață nu numai frumoasă, ci și rentabilă.

Absolvenții școlii de cântăreți beneficiază la armată de termen redus, iar conform hotărârei Ministerului Instrucțiunii și al Cultelor din 30 Mai

1932 Nr. 71940/7919, întru cât vor permite împrejurările financiare ale țării, vor fi trecuți în bugetul anului viitor cu salar dela stat în rând cu cântăreții bisericești din vechiul regat.

Și până atunci dispunem ca parohiile cari angajează absolvenți ai școlii de cântăreți din Sibiu să le asigure din cassieria parohială salar lunar minimal de 500 lei pe lângă uzufructul sesiunii cantonale, obținut din reforma agrară.

Cântăreții cu diplomă din parohiile cari au cântăreți bătrâni, vor fi angajați imediat ca auxiliari pe lângă vechii cântăreți, având consiliul parohial obligația a le asigura remunerație corespunzătoare și parte la uzufructul sesiunii cantonale.

La bisericile, unde postul de cântăreți devine vacant dacă între concurenții la acel post vacant, se va găsi un absolvent al școlii de cântăreți, *acesta va fi angajat, cu preferință necondiționată față de alți concurenți fără de școala de cântăreți*. Aceștia nu vor putea fi instituți în nici un caz, când vor fi candidați cu școala de cântăreți.

Se interzice oficiilor protopopești a mai elibera diplome de cântăreți, iar diplome valabile sânt în viitor numai cele eliberate de școala de cântăreți și aprobate de chiriarh.

În ce privește condițiile de primire în această școală pentru anul școlar 1932/33, se face cunoscut că:

Cei ce doresc să fie primiți la această școală, vor avea să-și înainteze până la 15 Septemvrie cererile lor Direcțiunii școlii de cântăreți din Sibiu, însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez și certificat de naștere.
2. Certificat școlar (cel puțin 4 clase primare).
3. Certificat de moralitate și recomandare dela parohul local.
4. Certificat medical, dovedind că nu suferă petentele de boli contagioase și că nu are nici alte defecte corporale. —

Examenele de primire se țin în 28 și 29 Septemvrie. Pot fi primiți români ortodocși de 18 ani împliniți, dar nu trecuți de 25 ani, cari au absolvat școala primară și au prestat examenul de primire.

Elevii primiți vor fi obligați să aducă cu sine: două rânduri deschimburi și haine de pat: saltea sau străjăc, țol, perină și cuvertură de pat, 2 ștergare, cuțit, furculiță, lingură, și ceașcă pentru ceai.

Toți elevii vor plăti următoarele taxe:

La primire din taxa de înscriere de Lei 8.000 anual, rata primă cu Lei 3000, rata II Lei 2500 la Crăciun, iar rata din urmă de Lei 2500 la Paști.

Cursurile vor începe la 1 Octomvrie a. c.

Cursul durează 2 ani de teorie și unul de practică.

După absolvirea cursului și după examene se eliberează diplomă de cantor.

Cererile intrate după termen nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, 12 Iulie 1932.

Consiliul Arhiepiscopesc ortodox românesc de Alba-Iulia și Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhiepiscopescă din Sibiu:

Harta Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu pe protopopiate

Intocmită de

Dr. CORNEL POPESCU
protopop

Prețul Lei 130.— lipită pe pânză